

שהעידו, „אותו ראובן שהעידו עליו ישלם המאמים וזו" מכח העדות שניתנה, כי אין בכח העדים לבטל עדותם הם דכיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד. שני מישורים הם שאינם נוגעים אחד בשני, לגבי העדות שנתנו נגד ראובן אינם יכולים לחזור בהם דכיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד, ואילו לגבי חיובם הם מדין כאשר זמם הדבר תלוי אי עדים זוממין קנסא יהיו פטורין מדין של מודה בקנס פטור, ואי עדים זוממין ממונא יהיו חייבים ומשלמין הן לו מאמים וזו, והוא משלם מאמים וזו, וצ"ע. ועיין סמ"ע, חו"מ, סי' לח, סעי"ק ב שהעלה כי הנתבע צריך לשלם לתובע, והנתבע חוזר על העדים, ולא ציין את הדעה הנוגדת של הר"י מלוניל.

ד, ב. והאונס והמפתה.

ולמה הקדים אונס למפתה, והרי בסדר הכתובים דין מפתה (שמות כב, טו) קודם לדין אונס (דברים כב, כט), וקשה לפירש"י, ב"ק, ב, א, ד"ה השור והבור וכו', כסדר שהן כתובים בפרשה סדרן במשנה וכו'.

ואילו רבינו תם מפרש „דהמצוי יותר נקט" (הובא בחידושי הרשב"א, ב"ק, ב, א, ובשטמ"ק שם בשם תוס' שאנץ), הקדים השכיח יותר לשכיח פחות, ולפי זה אפשר להסביר, כי הקדים האונס למפתה, שכן בנות ישראל כשרות הן ויותר שכיח שבתולה תיאנס, מאשר שתתפתה.

וכה"ג הסביר הרב ריקי בפירושו על משניות „הון עשיר" (בספר קבוצת מפרשי המשנה), ב"ק כו, ב משנה בין בשוגג בין במזיד, ולמה הקדים שוגג למזיד, דהוי זו ואצ"ל זו, משום דלא שכיח מזיד כמו שוגג, ועיין ב"ק פד, ב דנוקי אדם באדם לא שכיחא.

אולם גם אליבא דרש"י יש לישב, כי הרי במפתה נאמר כמהר הבתולות, ונדרש כפי שפורש באונס קנס „חמשים כסף". רש"י שם ד"ה אונס ומפתה, וכן בפ"ה הר"ח, שם ה, א, „ותוב ילפי אחריני מן האונס וכו' ויליף מינה המפתה דכתיב כסף ישקל" (וראה כתובות כט, ב; שם לח, א; מכילתא, משפטים) — והקדים את המלמד ללמד ממנו, ולא עוד, האונס נותן מיד והמפתה לכשיוציא (כתובות לט, ב).

ד, ב. והמטמא והמדמע והמנפך.

ברש"י שם ד"ה מטמא, תרומה.

וכה"ה שם ברש"י ד"ה ומטמא, שמגיע שרץ בתרומת כהן דאפסדיה מיניה. ואילו במס' גיטין, גב, ב פירש"י המטמא, טהרותיו של חברו, כגון תרומה.